YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)
20 päivänä helmikuuta 1997 *

Asiassa C-128/95,

jonka Tribunal de commerce de Lyon (Ranska) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Fontaine SA,

Garage Laval SA,

Fahy SA,

Renault Lyon Ouest FLB Automobiles SA,

Diffusion Vallis Auto SA,

Horizon Sud SA

vastaan

Aqueducs Automobiles Sàrl

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ennakkoratkaisun perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten ryhmiin 12 päivänä joulukuuta 1984 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 123/85 (EYVL 1985 L 15, s. 16) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. F. Mancini sekä tuomarit G. Hirsch ja R. Schintgen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Aqueducs Automobiles Sàrl, edustajanaan asianajaja Jean Claude Fourgoux, Pariisi,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Catherine de Salins ja saman osaston ulkoasiainsihteeri Gautier Mignot,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamies Francisco Enrique González Díaz ja kyseisessä yksikössä toimiva kansallinen virkamies Guy Charrier,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Aqueducs Automobiles Sàrl:n, edustajanaan asianajaja Jean Claude Fourgoux, Ranskan hallituksen, asiamiehenään Gautier Mignot ja komission, asiamiehinään Guy Charrier ja oikeudellisen yksikön virkamies Richard Lyal, esittämät suulliset huomautukset 10.12.1996 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.1.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal de commerce de Lyon on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 2.1.1995 tekemällään päätöksellä, sellaisena kuin se on oikaistuna 7.2.1995 tehdyllä päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 18.4.1995, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten ryhmiin 12 päivänä joulukuuta 1984 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 123/85 (EYVL 1985 L 15, s. 16) tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty tutkittaessa kannetta, jonka yhtiöt Fontaine, Garage Laval, Fahy, Renault Lyon Ouest FLB Automobiles, Diffusion Vallis Auto ja Horizon Sud (jäljempänä Fontaine ym.) ovat nostaneet vilpillisen kilpailun perusteella Aqueducs Automobiles -yhtiötä vastaan.

3 Fontaine ym., joiden toimipaikat sijaitsevat Ranskassa Rhônen departementissa, ovat Audi-, Ford-, Peugeot-, Renault- tai Volkswagen-merkkisten autojen yksinmyyjiä.

4 Aqueducs Automobiles, jonka toimipaikka sijaitsee samassa Ranskan departementissa, ostaa rinnakkaistuonnilla eri merkkisiä uusia ajoneuvoja, jotka on rekisteröity enintään kolme kuukautta aikaisemmin tai joilla on ajettu enintään 3 000 kilometriä, ja myy ne Ranskassa jakeluverkostoon kuulumattomana autokauppiaana. Yhtiö pitää tällaisten autojen varastoa ja mainostaa tuotteitaan edistääkseen niiden myyntiä.

5 Fontaine ym. katsoivat, että Aqueducs Automobiles, joka ei kuulu yhdenkään autonvalmistajan jakeluverkostoon ja joka ei ole myöskään asetuksen N:o 123/85 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettu valtakirjan saanut välittäjä, oli näin ollen syyllistynyt hyvän liiketavan vastaiseen menettelyyn kyseisten merkkien yksinmyyjiä kohtaan. Fontaine ym. nostivat tämän vuoksi 1.4.1994 Tribunal de commerce de Lyonissa kanteen, jossa ne vaativat tätä kansallista tuomioistuinta lakkauttamaan uusien ajoneuvojen riippumatonta jälleenmyyntiä koskevan Aqueducs Automobilesin toiminnan, kieltämään kyseistä yhtiötä pitämästä tällaisten ajoneuvojen varastoa ja mainostamasta tuotteitaan niiden myynnin edistämiseksi sekä määräämään yhtiön maksamaan korvauksia yksinmyyjille aiheutuneesta vahingosta.

6 Fontaine ym. vetoavat kanteensa tueksi asetukseen N:o 123/85. Niiden mukaan autojen jälleenmyyjä, joka ei kuulu yhdenkään merkin jakeluverkostoon ja joka hankkii myymänsä ajoneuvot rinnakkaistuonnilla, voi toimia ainoastaan asetuksen N:o 123/85 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettuna valtakirjan saaneena välittäjänä ja 4.12.1991 päivätyssä komission tiedonannossa 91/C 329/06, joka on otsikoitu "autojen välitystoimintaa koskeva selvennys" (EYVL C 329, s. 20), täsmennetyin edellytyksin. Välittäjän on pääasian kantajien mukaan erityisesti toimittava vain ostajan, lopullisen käyttäjän lukuun, eikä välittäjä saa pitää varastoa tai aiheuttaa sekaannusta yleisön keskuudessa antamalla muun muassa mainonnassaan sellaisen mielikuvan, että välittäjä olisi yksinmyyjä. Lisäksi on asetuksen N:o 123/85 vastaista, että taloudellinen toimija toimii samaan aikaan sekä valtakirjan saaneena välittäjänä että jakeluverkostoon kuulumattomana jälleenmyyjänä.

7 Fontaine ym. väittävät lisäksi, että toisin kuin Aqueducs Automobiles on todennut, myytyjä ajoneuvoja ei voida pitää käytettyinä pelkästään siitä syystä, että niiden mittarilukema ei enää ole nolla kilometriä. Ranskan lainsäädännön mukaan nimittäin sellaista ajoneuvoa, joka on myyty kolmen kuukauden kuluessa sen ensirekisteröinnistä tai jolla on ajettu vähemmän kuin 3 000 kilometriä, pidetään uutena ajoneuvona, ja näitä edellytyksiä on jopa myöhemmin laajennettu kuuteen kuukauteen ja 6 000 kilometriin autojen rinnakkaismyynnin estämiseksi.

8 Aqueducs Automobiles sitä vastoin katsoo, että asetuksessa N:o 123/85 säädetään ainoastaan autonvalmistajien ja niiden yksinmyyjien välisistä suhteista. Tämän vuoksi asetus ei koske jakeluverkostoon kuulumattomien jälleenmyyjien toimintaa eikä niiden mainontaa, eikä siinä kielletä niitä myöskään toimimasta samassa yrityksessä sekä jakeluverkostoon kuulumattomana jälleenmyyjänä että valtakirjan saaneena välittäjänä.

9 Koska Tribunal de commerce de Lyon on katsonut asian ratkaisun edellyttävän yhteisön oikeuden tulkintaa, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko rinnakkaistuonti sallittua vain silloin, kun välityspalveluiden tarjoajalle on annettu ostovaltuutus, eli onko se näin ollen kiellettyä, kun kysymyksessä on jälleenmyynti?

2) Saako jakeluverkostoon kuulumaton autokauppias harjoittaa samaan aikaan vapaata välityspalveluiden tarjontaa ja autokauppaa muun muassa rinnakkaistuonnilla?

3) Saako jakeluverkostoon kuulumaton autokauppias myydä uusia autoja, ja miten määritellään uusi auto ja käytetty auto?"

10 Sen jälkeen kun yhteisöjen tuomioistuin antoi 15.2.1996 tuomion asiassa C-309/94, Nissan France ym. (Kok. 1996, s. I-677), Tribunal de commerce de Lyon katsoi, että vastaukset kahteen ensimmäiseen kysymykseen eivät olleet enää tarpeen. Kansallinen tuomioistuin on sitä vastoin päättänyt pitää voimassa kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen.

11 Tämä kysymys on kaksiosainen. Yhtäältä kansallinen tuomioistuin kysyy lähinnä, onko asetusta N:o 123/85 tulkittava siten, ettei taloudellinen toimija, joka ei ole tietyn automerkin valmistajan jakeluverkoston hyväksytty jälleenmyyjä eikä kyseisen asetuksen 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettu valtakirjan saanut välittäjä, saa ryhtyä rinnakkaistuontiin eikä toimia kyseistä merkkiä olevien uusien autojen jakeluverkostoon kuulumattomana jälleenmyyjänä. Toisaalta kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta täsmentämään asetuksen N:o 123/85 soveltamiseksi uuden ajoneuvon käsitettä sekä niitä perusteita, joilla tällainen ajoneuvo voidaan erottaa käytetyistä autoista.

12 Tämän kysymyksen ensimmäisestä osasta on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi asetusta N:o 123/85 jo edellä mainitussa asiassa Nissan France ym. antamassaan tuomiossa jakeluverkostoon kuulumattoman taloudellisen toimijan sellaisella alueella harjoittaman rinnakkaistuonnin ja autojen jälleenmyynnin osalta, jota koski tietyn automerkin valmistajan ja sen yhden jälleenmyyjän välillä tehty yksinmyyntisopimus.

13 Kyseisessä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että perustamissopimuksen 85 artiklaa soveltavana asetuksena asetus N:o 123/85 koskee ainoastaan tavarantoimittajien ja näiden hyväksyttyjen jälleenmyyjien välisiä sopimussuhteita siten, että asetuksessa vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä tavarantoimittajia ja mainittuja jälleenmyyjiä sitovat sopimukset ovat perustamissopimuksen kilpailua koskevien määräysten mukaisia (16 kohta).

14 Asetus koskee siten ainoastaan niiden sopimusten sisältöä, joita tietyn tuotteen jakeluverkostoon kuuluvat osapuolet voivat tehdä rikkomatta niitä perustamissopimuksen määräyksiä, joiden mukaan normaalia kilpailua koskevat rajoitukset ovat kiellettyjä yhteismarkkinoilla (em. asia Nissan France ym., tuomion 17 kohta).

15 Tässä asetuksessa vahvistetaan yksinkertaisesti ainoastaan se, mitä tällaisten sopimusten osapuolet voivat sitoutua tekemään tai mitä ne eivät voi sitoutua tekemään suhteessa kolmansiin, eikä sen tarkoituksena sitä vastoin ole säännellä markkinoilla jakelusopimusten piirin ulkopuolella mahdollisesti toimivien mainittujen kolmansien toimintaa (em. asia Nissan France ym., tuomion 18 kohta).

16 Siten tämän ryhmäpoikkeusasetuksen säännökset eivät voi vaikuttaa kolmansien henkilöiden eivätkä varsinkaan jakeluverkostoon kuulumattomien liikkeenharjoittajien oikeuksiin ja velvollisuuksiin suhteessa autojen valmistajien ja näiden yksinmyyjien välisiin sopimuksiin (em. asia Nissan France ym., tuomion 19 kohta).

17 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi tämän perusteella, että asetusta N:o 123/85 ei voida tulkita siten, että sen mukaan tietyn automerkin viralliseen jakeluverkostoon kuulumaton liikkeenharjoittaja, joka ei ole tässä asetuksessa tarkoitettu valtakirjan saanut välittäjä, ei saa hankkia tätä merkkiä olevia uusia ajoneuvoja rinnakkaistuonnilla eikä harjoittaa näiden ajoneuvojen itsenäistä markkinointia (em. asia Nissan France ym., tuomion 20 kohta).

18 Edellä mainitussa asiassa Nissan France ym. antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin antoi tämän vuoksi ratkaisun, jonka mukaan asetusta N:o 123/85 on tulkittava siten, ettei sen vastaista ole, että liikkeenharjoittaja, joka ei ole tietyn automerkin valmistajan jakeluverkoston hyväksytty jälleenmyyjä eikä tämän asetuksen 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettu valtakirjan saanut välittäjä, ryhtyy harjoittamaan tämänmerkkisten uusien ajoneuvojen rinnakkaistuontia ja riippumatonta jälleenmyyntiä.

19 Samoin perustein Tribunal de commerce de Lyonin esittämän kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäiseen osaan on annettava sama vastaus.

20 Tämän vastauksen perusteella kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen toinen osa jää vaille kohdetta.

21 Koska, kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 12—15 kohdassa, asetuksella N:o 123/85 ei pyritä sääntelemään jakeluverkostoon kuulumattomien autokauppiaiden harjoittamaa rinnakkaistuontia ja autojen jälleenmyyntiä, ei kyseisen asetuksen soveltamiseksi ole tarpeen antaa ratkaisua siitä, ovatko tällaisten liiketointen kohteina olevat ajoneuvot uusia vai käytettyjä pääasian kohteena olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa asetusta N:o 123/85 nimenomaan ei pidä soveltaa.

22 Tämän vuoksi kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen toiseen osaan ei tarvitse antaa vastausta.

23 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetusta N:o 123/85 on tulkittava siten, ettei sen vastaista ole, että liikkeenharjoittaja, joka ei ole tietyn automerkin valmistajan jakeluverkoston hyväksytty jälleenmyyjä eikä tämän asetuksen 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettu valtakirjan saanut välittäjä, ryhtyy harjoittamaan tämänmerkkisten uusien ajoneuvojen rinnakkaistuontia ja riippumatonta jälleenmyyntiä.

Oikeudenkäyntikulut

24 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on ratkaissut Tribunal de commerce de Lyonin 2.1.1995 tekemällään päätöksellä, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna, esittämän kysymyksen seuraavasti:

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten ryhmiin 12 päivänä joulukuuta 1984 annettua komission asetusta (ETY) N:o 123/85 on tulkittava siten, ettei sen vastaista ole, että liikkeenharjoittaja, joka ei ole tietyn automerkin valmistajan jakeluverkoston hyväksytty jälleenmyyjä eikä tämän asetuksen 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettu valtakirjan saanut välittäjä, ryhtyy harjoittamaan tämänmerkkisten uusien ajoneuvojen rinnakkaistuontia ja riippumatonta jälleenmyyntiä.

Mancini Hirsch Schintgen

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä helmikuuta 1997.

R. Grass

kirjaaja

G. F. Mancini

toisen jaoston puheenjohtaja